

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Nota van toelichting

Algemeen

1. Inleiding

In het coalitieakkoord 2021-2025 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' wordt geconstateerd dat de invoering van het abonnementstarief voor de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) heeft geleid tot een beperking van stapeling van zorgkosten en dat het abonnementstarief transparant en eenvoudig is in de uitvoering. Tevens is echter vastgesteld dat het gebruik van de huishoudelijke hulp onder midden- en hoge inkomens door de invoering van het abonnementstarief meer dan verwacht is gestegen. Deze stijging in het gebruik van huishoudelijke hulp zet de beschikbaarheid van voorzieningen onder de Wmo 2015 onder druk en daar waar druk op voorzieningen leidt tot bezuinigingen of wachtlijsten worden kwetsbare burgers die niet zelf een hulp kunnen betalen het hardst geraakt. Ook heeft dit een negatieve invloed op de financiële houdbaarheid van de Wmo 2015. Daarom is in het coalitieakkoord afgesproken dat er voor de huishoudelijke hulp een eerlijkere eigen bijdrage uitgewerkt wordt met landelijke normen met oog voor de betaalbaarheid van de eigen bijdrage voor de lage- en middeninkomensgroepen. Aan deze maatregel is invulling gegeven door middel van de Wet tot wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning in verband met de introductie van een passende bijdrage voor huishoudelijke hulp (verder te noemen: Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp). In deze wet wordt in de Wmo 2015 de mogelijkheid gecreëerd om voor de huishoudelijke hulp een passende eigenbijdragesystematiek vast te stellen via een algemene maatregel van bestuur.

Met onderhavige algemene maatregel van bestuur (verder te noemen: besluit) wordt deze aparte eigenbijdragesystematiek geregeld. In dit besluit zijn onder andere regels gesteld over de hoogte van de bijdrage voor huishoudelijke hulp, en de wijze waarop het inkomen en vermogen bij de vaststelling van de hoogte van die bijdrage worden betrokken. Voorts wordt de samenloop met de eigen bijdragen Wet langdurige zorg (Wlz), Wmo beschermd wonen en het abonnementstarief in dit besluit geregeld en worden regels gesteld over indexatie van de voor de eigen bijdrage huishoudelijke hulp van belang zijnde bedragen. Daarnaast worden de mogelijkheden die gemeenten hebben om in specifieke situaties cliënten vrij te stellen van de eigen bijdrage ook van toepassing op de bijdrage voor huishoudelijke hulp verklaard, bijvoorbeeld als er onvoldoende betalingscapaciteit aanwezig is bij de cliënt.

In de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp wordt ook het regelgevingsniveau voor de wijze van indexatie van het abonnementstarief gelijk getrokken met het niveau waarop dat geregeld is voor de eigen bijdragen voor beschermd wonen en voor de Wlz-

zorg. Met dit besluit wordt geregeld dat het abonnementstarief jaarlijks wordt geïndexeerd aan de hand van de consumentenprijsindex (CPI), net zoals dat geldt voor de eigen bijdragen voor huishoudelijke hulp, beschermd wonen en de Wlz.

Leeswijzer

Deze nota van toelichting is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 worden de hoofdlijnen van dit besluit uiteengezet en wordt nader ingegaan op de keuzes die zijn gemaakt voor wat betreft de vormgeving van de passende bijdrage huishoudelijke hulp. In hoofdstuk 3 wordt weergegeven hoe dit besluit zich verhoudt tot andere relevante nationale wetgeving. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de verhouding tussen onderhavig besluit en de Algemene verordening gegevensbescherming. In hoofdstuk 5 wordt de betekenis van onderhavig besluit voor Caribisch Nederland weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de gevolgen van dit besluit. In hoofdstuk 7 worden de uitvoeringsaspecten van deze maatregel toegelicht. In hoofdstuk 8 wordt beschreven hoe er toezicht wordt gehouden op de bepalingen in onderhavig besluit en hoe er wordt gehandhaafd bij overtredingen. Hoofdstuk 9 gaat in op de financiële gevolgen van dit besluit. Hoofdstuk 10 gaat in op de uitkomsten uit de uitvoeringstoetsen en de internetconsultatie en de wijze waarop dit is verwerkt in het besluit. In hoofdstuk 11 komt de inwerkingtreding van de bepalingen in dit besluit aan bod. Tot slot wordt artikelsgewijs een toelichting gegeven.

2. Hoofdlijnen van het besluit

Met dit besluit wordt invulling gegeven aan de ingevolge de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp opgenomen grondslag om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp. Onder huishoudelijke hulp wordt op grond van de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp verstaan de algemene voorziening, maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget waarvan onderdeel uitmaakt het schoonhouden van de woning van een cliënt.

Het uitgangspunt is dat huishoudelijke hulp voor iedereen toegankelijk blijft. Daarom is bij de vormgeving van de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp gekozen voor een eigen bijdrage die vanaf een bepaalde inkomensgrens oploopt met het bijdrageplichtig inkomen. Op deze manier betalen huishoudens een eigen bijdrage die is gebaseerd op de financiële draagkracht van het huishouden.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de in onderstaande toelichting genoemde hoogte van de eigen bijdrage huishoudelijke hulp nog kan wijzigen vanwege tussentijdse prijsontwikkelingen (met name in de CPI, grondslag van de indexatie). Om deze reden wordt in onderstaande toelichting bij genoemde bedragen voor de passende bijdrage telkens benoemd dat dezen in 'prijzen 2021' worden weergegeven.

Huishoudens met een bijdrageplichtig inkomen tot 185% van het sociaal minimum betalen een eigen bijdrage die gelijk is aan het Wmo-abonnementstarief dat geldt voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen met een duurzame hulpverleningsrelatie (niet zijnde huishoudelijke hulp). Dit is de minimum eigen bijdrage en deze bedraagt € 19 per maand (prijspeil 2021). Vanaf 185% van het sociaal minimum neemt de eigen bijdrage lineair toe met het bijdrageplichtig inkomen. Cliënten met een bijdrageplichtig inkomen dat boven die grens ligt, betalen maandelijks, bovenop

de minimum eigen bijdrage van € 19 per maand (prijsspeil 2021), een twaalfde gedeelte van 8% van het deel van hun bijdrageplichtig jaarinkomen dat boven de inkomensgrens uitkomt, tot een maximum eigen bijdrage van € 255 per maand (prijsspeil 2021). De maximale eigen bijdrage van € 255 per maand is gebaseerd op een gemiddelde kostprijs (in 2021) voor gemeenten voor twee uur huishoudelijke hulp per week. Het gemiddelde uurtarief voor gemeenten voor huishoudelijke hulp is geschat op € 29 per uur (in 2021)¹. Twee uur huishoudelijke hulp per week betreft het geschat gemiddeld aantal uur dat cliënten huishoudelijke hulp ontvangen.²

Net als bij de systematiek van andere eigen bijdragen in de Wmo 2015 en de Wlz geldt de eigen bijdrage per huishouden. Daarbij worden de volgende huishoudsamenstellingen onderscheiden (Voor een nadere definitie van de personen die tot een huishouden behoren wordt verwezen naar artikel 1.1.2 Wmo 2015):

- a) éénpersoonshuishoudens die niet AOW-gerechtigd zijn;
- b) éénpersoonshuishoudens die AOW-gerechtigd zijn;
- c) meerpersoonshuishoudens waarvan tenminste één van de partners nog niet AOW-gerechtigd is; en
- d) meerpersoonshuishoudens waarvan beide partners AOW-gerechtigd zijn.

Zoals toegelicht, stijgt de nieuwe eigen bijdrage mee met het bijdrageplichtig inkomen als dit inkomen boven 185% van het sociaal minimum ligt. Als sociaal minimum voor niet-AOW-gerechtigden is de bijstandsnorm gehanteerd. Voor AOW-gerechtigden is het AOW-bedrag gehanteerd. Deze bedragen worden ieder jaar opnieuw vastgesteld.

Voor het vaststellen van de nieuwe eigen bijdrage huishoudelijke hulp wordt in principe steeds uitgegaan van inkomens- en vermogengegevens van twee kalenderjaren voorafgaand aan het kalenderjaar waarop de maandelijks eigen bijdrage van toepassing is. In het kader van deze AMvB wordt daarom uitgegaan van inkomensgrenzen in termen van het sociaal minimum van 2019. Bij inwerkingtreding van deze AmvB (per 2025) zal worden uitgegaan van inkomensgrenzen in termen van het sociaal minimum van 2023.

De inkomensgrens van 185% van het sociaal minimum (in prijspeil 2019) komt voor verschillende huishoudtypen op de volgende bedragen neer:

- a) € 28.760 per jaar
- b) € 28.709 per jaar
- c) Net als onder het huidige systeem, blijft een vrijstelling bestaan voor meerpersoonshuishoudens waarvan tenminste één van de partners nog niet AOW-gerechtigd is. Deze huishoudens betalen, net als nu, geen eigen bijdrage (noch voor het abonnementstarief, noch voor huishoudelijke hulp).
- d) € 39.528 per jaar

¹ Op basis van data uit de evaluatie van de AMvB reële prijs is een beredeneerde inschatting gemaakt van een gemiddelde uurtarief voor gemeenten voor één uur huishoudelijke hulp. Deze inschatting is vervolgens getoetst bij een aantal gemeenten. Het gaat derhalve om een geschat gemiddeld uurtarief. In individuele gemeenten kan het uurtarief hoger of lager liggen.

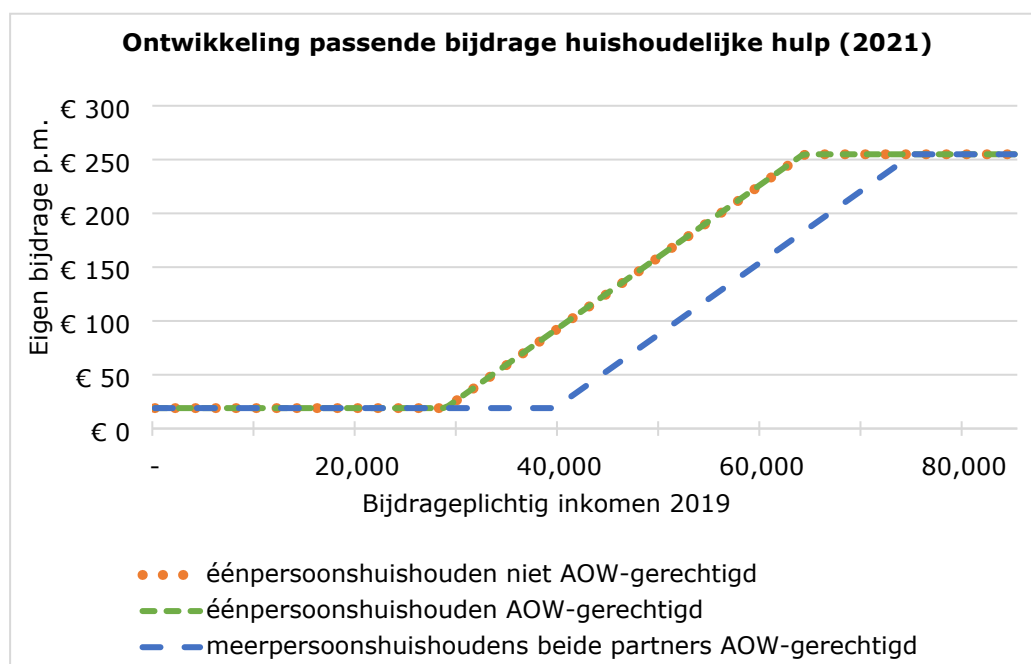
² Het geschat gemiddeld gebruik van twee uur per week is een beredeneerde inschatting gemaakt op basis van het normenkader voor de huishoudelijke hulp dat in opdracht van de gemeente Utrecht is ontwikkeld en dat ook door andere gemeenten in het land wordt gebruikt.

Indien er sprake is van een (AOW-gerechtigd) meerpersoonshuishouden wordt de eigen bijdrage berekend op grond van het gezamenlijk inkomen en vermogen. Daarnaast geldt dat als beide partners zorg en/of ondersteuning ontvangen, er één gezamenlijke eigen bijdrage verschuldigd is.

Het bijdrageplichtig inkomen bestaat uit het inkomen van de cliënt, of in het geval van een meerpersoonshuishouden, het inkomen van het huishouden tezamen, vermeerderd met de vermogensinkomensbijtelling. Hiervoor is aangesloten bij de geldende regels voor de vaststelling van de eigen bijdrage voor beschermd wonen. Voor het inkomen wordt aangesloten bij het inkomensgegeven als bedoeld in de Basisregistratie Inkomens (BRI). Voor de vermogensinkomensbijtelling wordt aangesloten bij de rendementsgrondslag, bedoeld in artikel 5.3 van de Wet inkomstenbelasting 2001. In reguliere situaties gebruikt het CAK het inkomen en vermogen van twee jaar terug (het peiljaar). Voor het berekenen van de eigen bijdrage voor 2025 kijkt het CAK dus naar het inkomen en vermogen van 2023. In het geval het inkomen van een cliënt sterk is gedaald in die twee jaar, kan een cliënt een peiljaarverlegging aanvragen. In dat geval wordt voor het berekenen van de eigen bijdrage gekeken naar het verwachte inkomen en vermogen van het lopende kalenderjaar.

Om een beeld te geven van hoe de systematiek in de praktijk uitwerkt, is hieronder een visualisatie weergegeven van de passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp per huishoudtype. Niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens zijn uitgezonderd van het betalen van de eigen bijdrage huishoudelijke hulp, en zijn daarom niet in deze grafiek opgenomen. In hoofdstuk 9 wordt nader ingegaan op de inkomenseffecten van de nieuwe eigen bijdrage huishoudelijke hulp per inkomenscategorie en huishoudtype.

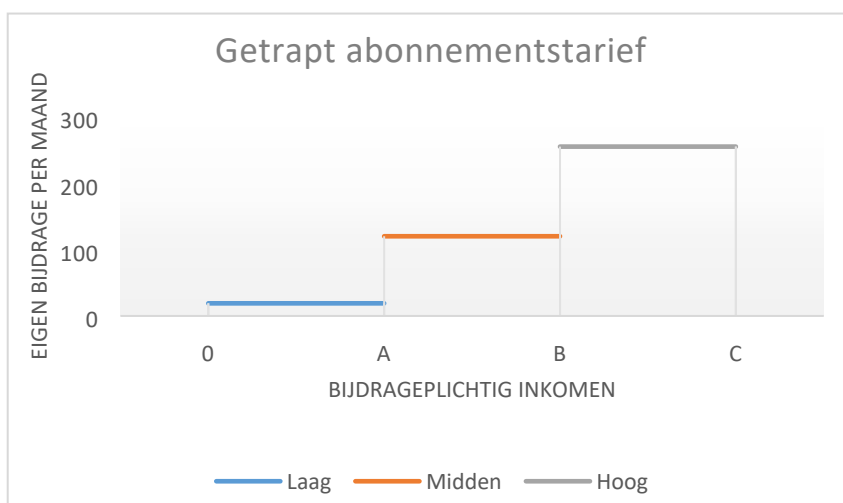
Grafiek 1: visualisatie passende bijdrage huishoudelijke hulp

2.1 Overwogen alternatieven

Naast de gekozen lineaire variant is ook een getrappt abonnementstarief overwogen voor de eigen bijdrage huishoudelijke hulp. Er zijn meerdere mogelijkheden voor een getrappt abonnementstarief uitgewerkt. Ter illustratie wordt een van de mogelijkheden hieronder toegelicht. In een getrapte variant die is overwogen werd naast het huidige abonnementstarief van € 19 per maand een middelhoog en een hoog tarief toegevoegd. Lage inkomens zouden dan een eigen bijdrage gelijk aan het abonnementstarief blijven betalen (net als in de lineaire variant). Het hoge tarief zou worden vastgesteld op € 255, de kostprijs voor gemeenten bij het gemiddeld gebruik van twee uur huishoudelijke hulp per week. De hoogte van de middelhoge eigen bijdrage betreft een nadere ontwerpkeuze, evenals de inkomensgrenzen waar vanaf de middelhoge en hoge eigen bijdrage van toepassing zijn. Hieronder is een visualisatie weergegeven van hoe een getrappt abonnementstarief eruit zou kunnen zien.

Grafiek 2: visualisatie getrappt abonnementstarief

Het kabinet heeft gekozen voor de lineaire vormgeving. De belangrijkste reden voor deze keuze is dat het getrappt abonnementstarief grote gevolgen kan hebben voor groepen cliënten die met hun bijdrageplichtig inkomen tegen 'de randen van de traptreden' aan zitten. Voor die groepen kan een kleine verhoging van het bijdrageplichtig inkomen of een eventuele correctie hiervan (bijvoorbeeld door loonindexatie) grote financiële consequenties hebben. Hierdoor kan het voorkomen dat een kleine loonstijging leidt tot een andere, en daardoor veel hogere, eigen bijdrage, waardoor een cliënt na de loonstijging netto slechter af is. De getrapte variant heeft wel als voordeel dat de hoogte van de eigen bijdrage voor cliënten met inkomen dat niet rond 'de randen van de traptreden ligt' beter te voorspellen is dan bij de lineaire variant. Dit voordeel weegt echter niet op tegen het nadeel.

2.2 Geen koppeling met het aantal uur gebruik en geen kostprijsbewaking

De eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp is niet gekoppeld aan de hoeveelheid uur huishoudelijke hulp dat een cliënt daadwerkelijk ontvangt. Deze keuze is gemaakt met het oog op de gewenste eenvoud voor burgers en om de uitvoering niet onnodig

ingewikkeld te maken. Voordat het abonnementstarief werd ingevoerd, waren cliënten een inkomensafhankelijke bijdrage voor huishoudelijke hulp verschuldigd. Destijds was de vaststelling van de eigen bijdrage voor Wmo-maatwerkvoorzieningen wel gekoppeld aan het aantal uur ondersteuning dat een cliënt daadwerkelijk ontving. Dit leidde tot veel vertraging bij het opleggen van de eigen bijdrage, en daardoor tot stapelfacturen voor cliënten (een factuur over twee of meerdere perioden). Om stapelfacturen in de toekomst zoveel als mogelijk te beperken, is er daarom voor gekozen geen koppeling tussen de hoogte van de eigen bijdrage en het aantal daadwerkelijke ontvangen uren huishoudelijke hulp te hanteren. Dit beperkt de complexiteit van de regeling, en draagt voor cliënten bij aan de voorspelbaarheid van de hoogte van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp.

Het loskoppelen van de hoogte van de eigen bijdrage en het gebruik betekent ook dat er geen kostprijbewaking plaatsvindt. Kostprijbewaking houdt in dat wordt bewaakt dat de cliënt per maand niet meer betaalt dan dat de gemeente heeft betaald voor de voorziening. Kostprijbewaking voor huishoudelijke hulp is alleen mogelijk als gegevens over het daadwerkelijke gebruik worden uitgevraagd. Zoals hierboven toegelicht is dit vanwege de complexiteit niet wenselijk. Daarnaast zal voor het overgrote deel van de cliënten de eigen bijdrage nooit boven de kostprijs uitkomen. Dit komt doordat de maximale eigen bijdrage is gebaseerd op een geschatte gemiddelde kostprijs voor gemeenten voor twee uur huishoudelijke hulp per week. Naar verwachting blijft circa 80% van de huishoudens de minimum eigen bijdrage van € 19 (peiljaar 2021) betalen, omdat zij een bijdrageplichtig inkomen hebben tot 185% van het sociaal minimum (in peiljaar 2019). Deze huishoudens betalen nooit een hogere eigen bijdrage dan de kostprijs, omdat de minimum eigen bijdrage lager is dan de kostprijs voor de gemeente voor één uur huishoudelijke hulp.

Alleen bij huishoudens met een laag gebruik (tussen één en twee uur per week) én waarvoor de eigen bijdrage op grond van het bijdrageplichtig inkomen tussen de €125³ en €255 per maand ligt, kan het voorkomen dat de eigen bijdrage hoger is dan de kostprijs voor gemeenten. Dit raakt naar verwachting een relatief kleine groep binnen de totale Wmo-populatie. Deze huishoudens hebben de keuze of zij de (in verhouding hoge) eigen bijdrage huishoudelijke hulp betalen of dat zij huishoudelijke hulp particulier regelen in plaats van een beroep te doen op door de overheid georganiseerde ondersteuning. Anders dan bij sommige andere voorzieningen is huishoudelijke hulp een voorziening die ook relatief eenvoudig particulier kan worden ingekocht.

2.3 Anticumulatie

In de praktijk komt het regelmatig voor dat huishoudens zowel gebruik maken van ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Wlz, en/of van verschillende voorzieningen in de Wmo 2015 waar verschillende eigen bijdragen voor gelden. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (hierna: UB Wmo 2015) bevat voor dit soort situaties een anticumulatieregeling, die ingevolge onderhavig besluit ook van toepassing wordt op de eigen bijdrage huishoudelijke hulp.

³ Dit vormt de ingeschatte kostprijs per maand bij een verbruik van één uur huishoudelijke hulp per week. De berekening is als volgt opgebouwd. Het geschatte gemiddelde uurtarief van huishoudelijke hulp van € 29 x 52 (weken) / 12 (maanden) (prijspeil jaar 2021).

Dit betekent dat in het geval een meerpersoonshuishouden zowel gebruik maakt van ondersteuning vanuit de Wmo 2015 als van Wlz-zorg, het huishouden dan alleen de eigen bijdrage voor zorg vanuit de Wlz hoeft te betalen. De eigen bijdrage voor Wlz-zorg is met andere woorden voorliggend aan de eigen bijdrage die op grond van de Wmo 2015 verschuldigd is. Dit geldt ook voor huishoudelijke hulp. Voor de eigen bijdrage op grond van de Wmo 2015 geldt ook dat er maar één eigen bijdrage per huishouden is verschuldigd. Hierbij is de eigen bijdrage voor beschermd wonen voorliggend aan de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp en het abonnementstarief. In onderhavig besluit wordt voorts geregeld dat de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp weer voorgaat op het abonnementstarief. In de praktijk geldt daarmee dat de hoogste eigen bijdrage voorliggend is.

Hoewel de werking van de anticumulatieregels bijna altijd ertoe leidt dat de hoogste eigen bijdrage voorliggend is, bestaat hierop wel een uitzondering in een specifieke situatie. Dit betreft de samenloop tussen Wlz (modulair pakket thuis) en de Wmo 2015 (huishoudelijke hulp). Een modulair pakket thuis (mpt) is zorg vanuit de Wlz, en de eigen bijdrage voor mpt is niet in alle gevallen hoger dan de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp op grond van de Wmo 2015. De eigen bijdrage voor een mpt is inkomensafhankelijk. In het geval een cliënt 20 uur of minder zorg per maand ontvangt, betaalt de cliënt echter de minimale eigen bijdrage van € 24,80 (bedrag 2022), ongeacht het inkomen van de cliënt. Deze minimale eigen bijdrage van 24,80 is destijds ingevoerd, omdat bleek dat er in de praktijk een groep chronisch zieken was met een mpt waarvoor een eigen bijdrage werd vastgesteld die niet in verhouding stond tot de kostprijs van de zorg, en waardoor ook de inzet van informele zorg onbedoeld zou kunnen worden ontmoedigd. Dit kan in theorie betekenen dat in een geval van samenloop in een meerpersoonshuishouden van mpt en huishoudelijke hulp op grond van de Wmo 2015, een eigen bijdrage voor mpt betaald moet worden die lager is dan de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp ingevolge de Wmo 2015. Dit zal naar verwachting maar heel beperkt voorkomen. Daarnaast is het risico dat cliënten door de lagere eigen bijdrage overgaan naar Wlz mpt klein. Cliënten in de Wlz hebben immers een andere zorgvraag dan cliënten die ondersteuning vanuit de Wmo 2015 ontvangen, en het CIZ toetst of iemand in aanmerking komt voor zorg vanuit de Wlz. Een cliënt kan derhalve niet eigenstandig kiezen om over te gaan naar de Wlz vanwege een lagere eigen bijdrage. Vanwege deze redenen, en om de uitvoering niet te complex te maken, is gekozen om de eigen bijdrage voor Wlz in alle gevallen voorliggend te maken aan de eigen bijdrage voor de Wmo 2015, en dus ook aan de nieuw ingevoerde passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp.

2.4 Samenloop eigen bijdrage huishoudelijke hulp met kostprijbewaking woningaanpassingen en hulpmiddelen

Voor cliënten die gebruik maken van een hulpmiddel of woningaanpassing, waarvoor zij het abonnementstarief betalen, geldt dat daar kostprijbewaking voor plaatsvindt. Bij de invoering van het abonnementstarief is gekozen om voor deze voorzieningen wel kostprijbewaking plaats te laten vinden. Hier is destijds voor gekozen, omdat deze voorzieningen in principe eenmalige verstrekkingen zijn. Gemeenten maken, los van eventuele servicekosten, voor hulpmiddelen en woningaanpassingen geen kosten naast de oorspronkelijke aanschafprijs. Het ligt daarom voor de hand om de cliënt een bijdrage

te laten betalen totdat de kostprijs bereikt is. Voor deze voorzieningen is het, omdat het om eenmalige verstrekkingen gaat, ook relatief eenvoudig om de kostprijs te bewaken. Voor de overige voorzieningen die onder het abonnementstarief vallen is gekozen om geen controle op de kostprijs te laten plaatsvinden. Omdat de bijdrage van € 19 zeer zelden binnen een specifieke maand de kostprijs zal overstijgen, en kostprijsbewaking voor deze voorzieningen veel administratieve lasten voor gemeenten en aanbieders tot gevolg zou hebben, is het niet doelmatig om op de kostprijs te controleren.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kostprijsbewaking van een hulpmiddel of woningaanpassing. Gemeenten kunnen er voor kiezen om dit zelf uit te voeren, of dit door het CAK te laten doen. De wijze waarop de kostprijsbewaking moet plaatsvinden, was in het UB Wmo 2015 alleen vastgelegd voor het CAK. Met onderhavig besluit is geregeld dat de werkwijze die al gold voor het CAK, ook van toepassing is op gemeenten. Door dezelfde werkwijze voor beide partijen te hanteren, maakt het voor cliënten niet uit of de kostprijsbewaking wordt gedaan door het CAK of door gemeenten. De werkwijze is als volgt. Bij het bepalen of de kostprijs is bereikt, wordt in alle gevallen gerekend met het wettelijk geldende abonnementstarief. Het abonnementstarief wordt elke maand in mindering gebracht op de kostprijs.

In onderhavig besluit is ook geregeld hoe wordt omgegaan met kostprijsbewaking van een hulpmiddel of woningaanpassing in het geval van samenloop met huishoudelijke hulp. In dit geval betaalt een client alleen de eigen bijdrage huishoudelijke hulp, omdat ingevolge de anti-cumulatieregels deze eigen bijdrage voorliggend is aan het abonnementstarief. Echter, met het oog op de kostprijsbewaking wordt het abonnementstarief wel door het CAK of de gemeente, indien deze de kostprijsbewaking zelf uitvoert, in mindering gebracht op de kostprijs van het hulpmiddel of de woningaanpassing. Als de kostprijs van het hulpmiddel of de woningaanpassing volledig in mindering is gebracht, vervalt de eigen bijdrage hiervoor. Dit is bij gecombineerd gebruik enkel relevant voor gevallen waarin een cliënt op een gegeven moment geen gebruik meer maakt van de huishoudelijke hulp. De cliënt gaat dan weer het abonnementstarief betalen voor het hulpmiddel of de woningaanpassing, tenzij deze niet meer van toepassing is omdat de kostprijs voor de betreffende voorziening al volledig is verrekend.

2.5 Uitzonderingen op de eigen bijdrage huishoudelijke hulp

In het UB Wmo 2015 zijn situaties aangewezen waarin een client de eigen bijdrage niet verschuldigd is (artikel 3.8).

Ingevolge onderhavig besluit gelden deze uitzonderingen ook voor de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp. Dit houdt in dat gemeenten ook voor de eigen bijdrage huishoudelijke hulp cliënten in specifieke situaties vrij kunnen stellen van het betalen van de eigen bijdrage. Bijvoorbeeld als het college van oordeel is dat er onvoldoende betalingscapaciteit aanwezig is bij de cliënt, of als het college van oordeel is dat de eigen bijdrage kan leiden tot zorgmijding. Ook is het voor gemeenten mogelijk om zogenoemd minimabeleid toe te passen op de eigen bijdrage huishoudelijke hulp. Dit moet dan wel bij verordening geregeld zijn. Indien de gemeentelijke verordening in minimabeleid voorziet, hoeven cliënten met een bijdrageplichtig inkomen dat lager is dan de door de gemeente vastgestelde inkomensgrens geen eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp te betalen.

De mogelijkheid om de eigen bijdrage huishoudelijke hulp in zijn geheel naar beneden bij te stellen, anders dan bij toepassing van het minimabeleid, is er niet. Een generieke verlaging past niet bij een systematiek waarin de eigen bijdrage wordt vastgesteld op basis van financiële draagkracht. Bovendien hebben gemeenten in het kader van minimabeleid voldoende mogelijkheden om maatwerk toe te passen in het geval een gemeente bijvoorbeeld van mening is dat een cliënt de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp niet kan betalen, of indien de gemeente van mening is dat de eigen bijdrage zou leiden tot zorgmijding.

2.6 Indexatie abonnementstarief

In dit besluit wordt invulling gegeven aan de met de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp nieuw opgenomen grondslag om op bij algemene maatregel van bestuur voorgeschreven wijze regels te stellen met betrekking tot de indexatie van het abonnementstarief. Met onderhavig besluit wordt geregeld dat het abonnementstarief jaarlijks wordt geïndexeerd aan de hand van de CPI. In samenhang met in de Wmo 2015 opgenomen delegatiegrondslag, betekent dit dat jaarlijkse indexatie van het abonnementstarief verplicht is. Hiermee wordt de indexatiesystematiek van het abonnementstarief met de systematiek van andere eigen bijdragen voor huishoudelijke hulp, beschermd wonen, en de Wlz.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt, dat dit besluit ook regelt dat het bedrag van de maximum eigen bijdrage huishoudelijke hulp jaarlijks aan de hand van de CPI wordt gewijzigd. Ook bevat dit besluit een grondslag om de inkomensgrenzen jaarlijks bij ministeriele regeling vast te stellen. Daarvoor wordt aangesloten bij de gebruikelijke wijzigingssystematiek die in het UB Wmo 2015 is opgenomen.

3. Verhouding tot nationale regelgeving

De eigen bijdrage systematiek voor de Wmo 2015 wordt zoveel als mogelijk in samenhang bekeken met de eigen bijdrage systematiek van de Wlz. Om de bestaande samenloop van Wlz en Wmo 2015 ongemoeid te laten, is besloten om de huidige anticumulatieregeling tussen de Wlz en de Wmo 2015 intact te houden, en dit ook van toepassing te laten zijn op de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp. Op deze manier wordt een stapeling van zorgkosten over de domeinen heen beperkt. Daarnaast zal een deel van de cliënten een hogere eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp vanuit de Wmo 2015 gaan betalen, waardoor een eventuele overgang naar Wlz-zorg een minder groot effect zal hebben op de eigen bijdrage die ze betalen dan nu het geval is.

Met de wijziging omtrent de indexatie van het abonnementstarief wordt aansluiting gezocht bij de wijze waarop de indexatie van de eigen bijdrage is geregeld vanuit de Wlz en voor beschermd wonen op grond van de Wmo 2015.

4. Verhouding tot de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

De eigen bijdrage huishoudelijke hulp wordt vastgesteld en geïnd door het CAK. In het algemeen deel van de memorie van toelichting van de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp wordt in hoofdstuk 5 nader ingegaan op de daarbij horende verwerking van persoonsgegevens door het CAK.

5. Caribisch Nederland

De Wmo 2015 is niet van toepassing op Caribisch Nederland, waardoor het niet mogelijk is om een passende eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp voor de BES-eilanden in te voeren via de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp. In het algemeen deel van de memorie van toelichting bij de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp wordt hier in hoofdstuk 6 nader op ingegaan. Voor Caribisch Nederland is afzonderlijk beleid in ontwikkeling voor maatschappelijke ondersteuning dat is geënt op de Wmo 2015. Onderhavig besluit is dan ook niet van toepassing op Caribisch Nederland.

6. Gevolgen voor burgers, gemeenten, het CAK en zorgaanbieders (met uitzondering van de financiële gevolgen)

De invoering van een aparte eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp heeft gevolgen voor burgers, zorgaanbieders, gemeenten en het CAK. Deze gevolgen worden toegelicht in het algemeen deel van de memorie van toelichting van de Wet passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp. Daarnaast hebben de ontwerpkeuzes die zijn vastgelegd in onderhavig besluit ook een aantal specifieke gevolgen voor deze groepen. Deze gevolgen worden hieronder toegelicht.

6.1 Gevolgen burgers

Voor burgers die gebruik maken van de huishoudelijke hulp via de Wmo 2015 zullen de administratieve lasten in beginsel gelijk blijven. Net als in de huidige situatie zal een client een beschikking ontvangen bij de start van de voorziening, waarin de eigen bijdrage wordt vastgesteld. Hetzelfde geldt bij een mutatie. Vervolgens ontvangt een client maandelijks een factuur. Echter, met de invoering van een nieuwe systematiek voor de eigen bijdrage van de huishoudelijke hulp neemt de complexiteit van de eigen bijdrage systematiek van de Wmo 2015 toe. Er gaat immers voor de voorziening huishoudelijke hulp naast de systematiek van het abonnementstarief een separate systematiek gelden. Deze complexiteit verhoogd het risico op fouten in het eigen bijdrage proces, waardoor ook het risico groter wordt dat cliënten foutieve beschikkingen en/of facturen ontvangen. Dit betekent een extra administratieve last voor cliënten, omdat zij in dit geval naar de gemeente of het CAK zullen bellen, en/of in bezwaar zullen gaan. Tegen alle besluiten die het CAK neemt, dus zowel vaststellingsbeschikkingen (de cliënt ontvangt een brief over de vastgestelde eigen bijdrage) als inningsbeschikkingen (de facturen), kunnen cliënten bezwaar maken. De wijze waarop bezwaar kan worden gemaakt, staat beschreven in een bezwaarclausule onderaan de beschikking.

Doordat is gekozen voor een eigen bijdrage die, boven een bepaalde inkomensgrens, meestijgt met het bijdrageplichtig inkomen (tot aan een bepaald maximum), wordt het voor cliënten met een huishoudinkomen boven die grens ingewikkelder om te begrijpen wat de hoogte is van de eigen bijdrage zij moeten betalen. De groep cliënten waarvoor dit geldt wordt is naar verwachting beperkt in omvang. Het grootste deel van de huishoudens (circa 80%) heeft een inkomen onder die inkomensgrens (185% van het sociaal minimum) en betaalt daardoor de minimum eigen bijdrage van € 19 per maand. Voor (een deel van de) huishoudens die op grond van de nieuwe systematiek significant meer dan € 19 per maand gaan betalen, geldt naar verwachting dat zij zelf huishoudelijke hulp zullen gaan regelen op de particuliere markt, hetgeen voor hen extra gelddruk betekent.

Voor burgers leidt de jaarlijkse indexatie van de bijdrage niet tot extra administratieve lasten, omdat indexatie geen handelingen vergt van cliënten. Voor cliënten geldt wel dat ze vaker dan voorheen een beschikking ontvangen. Het CAK stuurt bij een gelijkblijvende bijdrage niet elk jaar een beschikking, en dit zal bij jaarlijkse indexatie wel gebeuren.

6.2 Gevolgen gemeenten [deze paragraaf wordt nog nader aangevuld op basis van de uitvoeringstoetsen door CAK en VNG]

De bestuurlijke- en uitvoeringslasten van gemeenten nemen toe doordat er twee verschillende eigenbijdragesystematieken naast elkaar bestaan. Gemeenten zullen hier hun interne processen en software op moeten aanpassen. Daarnaast zal de communicatie richting cliënten over de eigen bijdrage moeten worden aangepast. De ontwerpkeuzes die zijn gemaakt ten aanzien van de eigen bijdrage systematiek voor huishoudelijke hulp en zijn geregeld via onderhavig besluit, hebben verder geen invloed op gemeenten. Zij leveren, net als bij het abonnementstarief, bij het CAK de informatie aan welke cliënt in aanmerking komt voor de huishoudelijke hulp en wanneer de eigen bijdrage start en stopt. Het CAK berekent en int vervolgens de eigen bijdrage, en draagt de opgehaalde eigen bijdrage af aan de betreffende gemeente.

Het verplicht jaarlijks indexeren van het abonnementstarief en de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp heeft geen extra uitvoeringslasten voor gemeenten tot gevolg. Gemeenten spelen namelijk geen rol in het uitvoeren van de indexatie.

6.3 Gevolgen CAK [deze paragraaf wordt nog nader aangevuld op basis van de uitvoeringstoetsen door CAK en VNG]

De invoering van een passende eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp, betekent dat het CAK een nieuwe eigen bijdrage systematiek moet gaan inregelen in de eigen organisatie. Dat er is gekozen voor een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage, betekent dat het CAK voor alle cliënten die huishoudelijke hulp ontvangen een toets op inkomen en vermogen moet uitvoeren via een koppeling met de Belastingdienst. Deze koppeling wordt echter niet voor het eerst gemaakt, de koppeling bestaat nu ook al voor cliënten waarop het zogenaamde 'minimabeleid voor eigen bijdragen' van toepassing is (cliënten tot een door de gemeente bepaald bijdrageplichtig inkomen betalen dan geen eigen bijdrage) en voor beschermd wonen. Door verder zoveel als mogelijk aan te sluiten bij het abonnementstarief, de huidige anticumulatieregeling in tact te laten, de eigen bijdrage niet te koppelen aan gebruik, en geen kostprijbewaking uit te voeren, wordt de complexiteit van de uitvoering voor het CAK beperkt.

In voorgaande jaren is het abonnementstarief niet geïndexeerd. Het CAK heeft zich nog niet goed voorbereid op het indexeren van het abonnementstarief. Het CAK voert nog een uitvoeringstoets uit om alle uitvoeringsaspecten van jaarlijkse indexatie inzichtelijk te maken. Wat het in ieder geval betekent voor het CAK, is dat het CAK jaarlijks een beschikking aan cliënten moet versturen, omdat de eigen bijdrage jaarlijks wijzigt.

6.4 Gevolgen zorgaanbieders [deze paragraaf wordt nog nader aangevuld op basis van de uitvoeringstoetsen door CAK en VNG]

Aanbieders van huishoudelijke hulp in de Wmo 2015 zullen wellicht te maken krijgen met aanpassingen in het berichtenverkeer tussen aanbieders en gemeenten. Naar verwachting zullen dit geen grote wijzigingen zijn.

De gevolgen voor aanbieders van de jaarlijkse indexatie van het abonnementstarief en de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp, zijn moeilijk in te schatten. Als de eigen bijdragen hierdoor harder zouden stijgen dan in de situatie dat deze niet verplicht hoeven te worden geïndexeerd, zou dit consequenties kunnen hebben voor het gebruik van voorzieningen (en daarmee ook voor de markt van aanbieders). Een vergelijking met de situatie waarin indexatie niet verplicht is, is echter moeilijk te maken omdat niet kan worden ingeschat welke keuzes dan op de langere termijn jaarlijks zou worden gemaakt ten aanzien van de indexatie van de eigen bijdragen.

7. Uitvoering

Het CAK berekent en int de eigen bijdrage voor ondersteuning op grond van de Wmo 2015. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo 2015. Voor wat betreft de eigen bijdrage zijn gemeenten verantwoordelijk voor het juist informeren van cliënten over de eigen bijdrage, en voor het tijdig verstrekken van de juiste cliëntgegevens aan het CAK, zodat het CAK de juiste eigen bijdrage tijdig kan innen. Aan zowel het CAK als de VNG is daarom gevraagd een uitvoeringstoets uit te voeren naar de nieuwe eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp.

7.2 Uitvoering door gemeenten [deze paragraaf wordt nog nader aangevuld op basis van de uitvoeringstoetsen door CAK en VNG]

Zoals hierboven in hoofdstuk 6.2 toegelicht heeft de passende eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp gevolgen voor de uitvoering van gemeenten. Gemeenten moeten een nieuwe werkwijze implementeren voor de eigen bijdrage huishoudelijke hulp, naast de al bestaande processen voor het abonnementstarief en de eigen bijdrage beschermd wonen.

7.1 Uitvoering door het CAK [deze paragraaf wordt nog nader aangevuld op basis van de uitvoeringstoetsen door CAK en VNG]

Vooruitlopend op de uitvoeringstoets zijn de contouren van de uitwerking meermaals met het CAK besproken, om te borgen dat er bij de vormgeving van de maatregel voldoende oog is voor de uitvoerbaarheid bij het CAK. De afgelopen jaren is door het CAK en zijn toezichthouder geconstateerd dat de continuïteit van de dienstverlening aan burgers en de rechtmatige uitvoering van de wettelijke taken nog niet op het gewenste niveau is. Om weer 'in control' te komen heeft het CAK eerste stappen gezet. Om verder 'in control' te komen is het CAK in 2020 gestart met een bredere meerjarige veranderopgave. Deze aanpak is omvangrijk en kent drie focusgebieden; 'Vereenvoudiging ICT', 'In Control' en 'Cultuur'. Het CAK geeft aan dat het realiseren van haar meerjarige veranderopgave mede afhankelijk is van rust vanuit beleid en politiek, en het CAK heeft nadrukkelijk de ruimte gevraagd om mee te denken over de uitwerking van beleid wanneer dit gevolgen kan hebben voor de uitvoering.

Voor wat betreft de passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp heeft het CAK aangegeven zich zorgen te maken over de impact van deze aparte eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp op cliënten, gemeenten en het CAK zelf. Deze zorgen komen voort uit het feit dat er straks twee verschillende eigen bijdrage systematieken naast elkaar

bestaan voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen met een duurzame hulpverleningsrelatie. Dit zorgt voor extra complexiteit in de uitvoering als een cliënt of het meerpersoonshuishouden zowel huishoudelijke hulp ontvangt als een andere voorziening waarvoor het abonnementstarief geldt.

Als er één van de twee voorzieningen bijvoorbeeld stopt, dan wordt er overgegaan op de andere bijdrage systematiek, waardoor er ook een andere eigen bijdrage kan gaan gelden. Dit leidt tot meer uitingen (beschikkingen en/of facturen) naar de cliënt, en kan ook sneller leiden tot onduidelijkheden voor de cliënt. Deze samenloop zal een belangrijk aandachtspunt zijn in de uitvoeringstoets die het CAK gaat uitvoeren. Het is van belang dat de aparte eigen bijdrage systematiek voor huishoudelijke hulp zodanig wordt ingericht dat de kwaliteit, betrouwbaarheid en efficiency van het eigen bijdrage proces in de keten optimaal zijn, waardoor het voor de cliënt helder is welke eigen bijdrage moet worden betaald, en de cliënt zo min mogelijk te maken krijgt met onduidelijkheden, correcties en naheffingen.

8. Toezicht en handhaving

Het college van burgemeester en wethouders is op grond van de Wmo 2015 binnen gemeenten verantwoordelijk voor de juiste toepassing van hetgeen dat in dit besluit is bepaald ten aanzien van de eigen bijdrage in het kader van de Wmo 2015. Het toezicht op een juiste uitvoering van de eigen bijdragesystematiek door het college van B&W ligt primair bij de gemeenteraad. Daar waar gemeenten duidelijk de wettelijke kaders omtrent de eigen bijdragesystematiek overschrijden, kan de verantwoordelijk bewindspersoon van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport worden aangesproken op zijn rol als interbestuurlijk toezichthouder. Daarnaast houdt de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) toezicht op de uitvoering van de wettelijke taken door het CAK. De NZa beoordeelt jaarlijks de rechtmatige en doelmatige uitvoering door het CAK van onder andere de eigenbijdrageregeling Wmo.

9. Financiële gevolgen

De wijzigingen in dit besluit hebben financiële gevolgen voor cliënten, gemeenten en het CAK. Deze gevolgen worden hieronder per groep toegelicht.

9.1 Gevolgen cliënten

Het deel van de huishoudens dat gebruik maakt van huishoudelijke hulp op grond van de Wmo 2015 gaat als gevolg van deze wijziging een hogere eigen bijdrage betalen dan het abonnementstarief. Huishoudens met een bijdrageplichtig inkomen tot de inkomensgrens van 185% van het sociaal minimum, blijven dezelfde eigen bijdrage blijven betalen. Voor de huishoudens met een hoger bijdrageplichtig inkomen zal de eigen bijdrage hoger worden. De eigen bijdrage bedraagt maximaal € 255 per maand. Cliënten boven de inkomensgrens gaan er als gevolg van deze maatregel dus maximaal € 236 per maand op achteruit ten opzichte van de huidige situatie (beide bedragen luiden in prijspeil 2021)

Voor niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens blijft de eigen bijdrage € 0. Met ingang van 2017 betaalde deze groep met een inkomen tot € 35.000 geen eigen bijdrage, om eenverdienershuishoudens waarbij een van de partners chronisch ziek is

tegenoet te komen.⁴ Om de complexiteit van de uitvoering te beperken is met de invoering van het abonnementstarief in 2019 deze inkomensgrens geschrapt, waardoor de gehele groep niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishouden geen eigen bijdrage betaalt. Deze maatregel wordt gecontinueerd, waardoor deze groep net als nu ook in de nieuwe situatie geen eigen bijdrage verschuldigd zal zijn voor huishoudelijke hulp.

In de volgende tabel zijn de inkomenseffecten voor verschillende huishoudtypen en huishoudinkomens nader in beeld gebracht.

Tabel inkomenseffecten (+ betekent een negatief inkomenseffect, prijspeil 2021)

Huishoudtype	Inkomen (prijspeil 2019)	Huidige eigen bijdrage per maand (prijspeil 2021)	Nieuwe eigen bijdrage per maand (prijspeil 2021)	Inkomenseffect per maand (prijspeil 2021)
Éénpersoonshuishoudens niet AOW-gerechtigd	Bijstand	19	19	-
	WML	19	19	-
	120% WML	19	19	-
	Modaal	19	64	45
	2x Modaal	19	255	236
Éénpersoonshuishoudens AOW-gerechtigd	AOW	19	19	-
	AOW + € 5.000	19	19	-
	AOW + € 10.000	19	19	-
	AOW + € 15.000	19	31	12
	AOW + € 35.000	19	164	145
Meerpersoonshuishoudens beide partners AOW-gerechtigd	AOW	19	19	-
	AOW + € 5.000	19	19	-
	AOW + € 10.000	19	19	-
	AOW + € 15.000	19	19	-
	AOW + € 35.000	19	131	112

Vanwege de verplichte indexatie van het abonnementstarief en de nieuwe eigen bijdrage huishoudelijke hulp op grond van de Wet passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp per 2025 zullen zowel het abonnementstarief als de nieuwe eigen bijdrage huishoudelijke hulp elk jaar worden aangepast. Dit in afwijking van 2020, 2021, 2022 en

⁴ Kamerstukken II 2016–2017, 34 550 XVI, nr. 10

2023, waarvoor van indexatie van het abonnementstarief is afgezien (voor 2024 dient hierover nog een keuze te worden gemaakt).

Daarbij worden ook jaarlijks de inkomenscategorieën voor de passende eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp opnieuw vastgesteld (zodat deze meebewegen met de ontwikkeling van de inkomens). In onderhavig besluit is bepaald dat de indexatie van de eigen bijdragen jaarlijks op basis van de CPI plaatsvindt. Door de koppeling van de indexatie aan de CPI, stijgen de eigen bijdragen in dezelfde mate als de gemiddelde stijging van de consumentenprijzen.

9.2 Gevolgen gemeenten [deze paragraaf wordt nog nader aangevuld op basis van de uitvoeringstoetsen door CAK en VNG]

Naar verwachting zal de nieuwe eigen bijdragesystematiek voor de huishoudelijke hulp voor gemeenten in grote lijnen tot gevolg hebben dat er minder beroep wordt gedaan op de Wmo-voorziening huishoudelijke hulp én dat er een hoger bedrag aan opbrengsten van eigen bijdragen door gemeenten zal worden ontvangen. Thans wordt voorzien dat hierdoor de netto uitgaven van gemeenten aan huishoudelijke hulp met € 95 miljoen zullen dalen (de netto uitgaven zijn de uitgaven aan huishoudelijke hulp verminderd met de opbrengsten van eigen bijdragen).

Deze € 95 miljoen zal per 2025 structureel worden uitgenomen uit het Gemeentefonds. Hierdoor verbetert de financiële houdbaarheid van de Wmo 2015. Het bedrag van € 95 miljoen is taakstellend opgenomen in de startnota van het kabinet.⁵

Om druk op de Wmo-voorzieningen te verminderen, is in het Integraal Zorgakkoord aanvullend afgesproken dat er per 2025 extra structurele financiële ruimte voor gemeenten wordt gecreëerd ter grootte van € 110 miljoen voor Wmo-voorzieningen. Hiertoe zullen financiële maatregelen worden uitgewerkt die per 2025 ingaan. Waar nodig worden deze maatregelen ook aan het parlement voorgelegd ter instemming.

Met de invoering van de passende eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp en de structurele financiële ruimte die in het Integraal Zorgakkoord is afgesproken, zijn gemeenten beter in staat om een evenwichtig voorzieningenaanbod (niveau) te onderhouden voor hun ingezetenen als het gaat om begeleiding, huishoudelijke hulp, hulpmiddelen en woningaanpassingen.

De raming van de financiële effecten van de invoering van de passende eigen bijdrage is mede gebaseerd op de beschikbare informatie over de financiële effecten van de invoering van het abonnementstarief voor het gebruik van de huishoudelijke hulp. Deze effecten zijn meerjarig gemonitord.

Gemeenten zullen ook te maken krijgen met implementatiekosten. Gemeenten moeten de nieuwe werkwijze implementeren in zowel de ICT-systemen, als in de werkprocessen. De exacte kosten voor implementatie moeten blijken uit de uitvoeringstoets van de VNG.

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1

Het verplicht jaarlijks indexeren van het abonnementstarief en de eigen bijdrage huishoudelijke hulp heeft voor gemeenten tot gevolg dat zij met meer zekerheid dan nu jaarlijkse hogere inkomsten uit eigen bijdragen zullen ontvangen. Omdat de kosten van voorzieningen voor gemeenten ook jaarlijks stijgen, wordt met de verplichte indexatie van de eigen bijdragen de houdbaarheid van de Wmo-uitgaven door gemeenten versterkt.

9.3 Gevolgen CAK [deze paragraaf wordt nog nader aangevuld op basis van de uitvoeringstoetsen door CAK en VNG]

De uitvoeringskosten voor het CAK zijn vooraf ingeschat op € 10 miljoen in zowel 2023 als 2024 (in het kader van de implementatie van de nieuwe passende bijdrage) en op jaarlijks € 15 miljoen in 2025 en de daarop volgende jaren. Naar aanleiding van de nog uit te voeren uitvoeringstoets van het CAK zullen de te verwachten implementatie- en uitvoeringskosten nader worden bepaald.

Elk jaar indexeren brengt extra kosten voor het CAK met zich mee ten opzichte van geheel niet indexeren of niet jaarlijks indexeren, vanwege de extra communicatie aan cliënten. Bij een wijzigende eigen bijdrage moet het CAK opnieuw beschikken. Extra beschikkingen leiden weer tot extra vragen vanuit cliënten en extra bezwaren. De uitvoeringslast voor het CAK, en daarmee de kosten, nemen hierdoor toe.

10. Advies en consultatie

10.1 ATR

Dit besluit is op 1 augustus 2022 voor advies voorgelegd aan het ATR, samen met het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo2015) in verband met de introductie van een passende bijdrage voor huishoudelijke hulp. Het ATR heeft op 24 augustus 2022 advies uitgebracht. Dit advies ziet zowel op het wetsvoorstel als op onderhavig besluit. In het dictum heeft het ATR geadviseerd het wetsvoorstel en het besluit niet vast te stellen.

Het advies van het ATR heeft aanleiding gegeven tot aanvulling van de memorie van toelichting van het wetsvoorstel. Met die aanvullingen wordt invulling gegeven aan de kritiekpunten van het ATR. Korte-halve wordt verwezen naar paragraaf 10.1 van de memorie van toelichting van de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp.

10.2 Advies Autoriteit Persoonsgegevens

[Deze paragraaf wordt nog ingevuld op basis van het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens.]

10.3 Doenvermogenstoets

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) heeft in 2017 het rapport Weten is nog geen doen: Een realistisch perspectief op redzaamheid gepubliceerd. De WRR constateert dat de overheid in toenemende mate een beroep doet op de zelfredzaamheid van mensen, terwijl de menselijke vermogens daartoe begrensd zijn. Door een realistischer ontwerp van beleid kan de overheid de zelfredzaamheid van burgers versterken. In het rapport beveelt de WRR aan om bij voorgenomen beleid en regelgeving vooraf te toetsen of de regeling doenlijk is voor burgers. In reactie op dit

rapport heeft het kabinet besloten om bij het maken van beleid en regelgeving voortaan meer aandacht te besteden aan het doenvermogen van de burger. De kernvraag bij deze zogenoemde doenvermogentoets luidt: wordt bij de regeling uitgegaan van een realistische inschatting van het vermogen van burgers om acties te ondernemen die de wet biedt of verlangt en zijn er passende maatregelen getroffen (zoals beperken van keuzeaanbod en complexiteit) zodat burgers de regeling eenvoudig kunnen toepassen?

De nieuwe passende eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp wijzigt niets wezenlijks aan de acties die de cliënten al moeten uitvoeren in het kader van hun eigen bijdrage. Wel is de nieuwe systematiek voor de eigen bijdrage huishoudelijke hulp complexer dan de huidige systematiek, omdat de eigen bijdrage inkomens- en vermogensafhankelijk wordt. Hierdoor is het voor burgers lastiger om vooraf in te schatten hoe hoog de eigen bijdrage is die ze moeten betalen, en om te begrijpen hoe de hoogte van de eigen bijdrage wordt berekend. Er is sprake van extra mentale lasten als het gaat om het verwerken van informatie. Om deze extra mentale lasten te beperken, zullen cliënten worden geholpen om inzicht te krijgen in de hoogte van de eigen bijdrage. Zo zal er een rekentool op de website van het CAK worden geplaatst, waarmee cliënten eenvoudig hun eigen bijdrage kunnen uitrekenen. Daarnaast zorgen ook verschillende ontwerpkeuzes in de eigenbijdragesystematiek voor de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp ervoor dat de complexiteit beperkt blijft. Zoals toegelicht zorgde de koppeling tussen de hoogte van de eigen bijdrage en het zorggebruik eerder voor veel vertraging bij het opleggen van de eigen bijdrage, wat leidde tot stapelfacturen voor cliënten (een factuur over meer dan twee perioden). Er is daardoor bewust gekozen om geen koppeling te maken tussen de hoogte van de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp en het zorggebruik.

Omdat de eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp weer inkomens- en vermogensafhankelijk wordt, gaat peiljaarverlegging weer een grotere rol spelen. In de reguliere situatie wordt de eigen bijdrage door het CAK berekend op basis van het inkomen en vermogen van de cliënt van twee jaar terug (t-2). Als er bij een cliënt sprake is van een val in het inkomen, dan kan de cliënt bij het CAK een peiljaarverlegging aanvragen. In dat geval wordt de eigen bijdrage gebaseerd op het te verwachten inkomen en vermogen van het huidige jaar. De cliënt moet dit wel zelf aanvragen bij het CAK. Waar een peiljaarverlegging voor het abonnementstarief tot nu toe uitsluitend zinvol was in het kader van minimabeleid, wordt het nu ook relevant voor de passende eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp. Dit is geen nieuwe eigenschap van de eigenbijdragesystematiek, maar wordt dus wel weer relevanter bij huishoudelijke hulp vanwege de inkomens- en vermogensafhankelijkheid van de nieuwe eigen bijdrage. Wat daarnaast weer meer gaat spelen is dat de cliënt een informatieplicht aan het CAK heeft als er zaken veranderen in de persoonlijke situatie van de cliënt die van invloed kunnen zijn op de hoogte van de eigen bijdrage. Ook dit is geen nieuwe eigenschap van de eigenbijdragesystematiek, maar vanwege de inkomensafhankelijkheid zal een wijziging in de huishoudsamenstelling veelal tot een wijziging in het bijdrageplichtig inkomen leiden. Dit kan direct gevolgen hebben voor de hoogte van de eigen bijdrage. In het geval een cliënt niet verplicht was aangifte voor de inkomstenbelasting te doen en het CAK afhankelijk is van gegevens van de klant of van het UWV, zal de cliënt een wijziging in inkomen bij het CAK moeten melden. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij cliënten die in het jaar van de Wmo-ondersteuning voor het eerst een eigen inkomen ontvingen.

Ook neemt de complexiteit van de eigenbijdragesystematiek van de Wmo 2015 toe, doordat naast het abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen en de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor beschermd wonen, nu een andere systematiek geldt voor de eigen bijdrage van de huishoudelijke hulp. Een cliënt kan ook te maken krijgen met meer dan één van deze systematieken. Naar verwachting zullen vaker correcties achteraf noodzakelijk zijn, wanneer blijkt dat een wijziging van abonnementstarief naar eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp nodig is, of andersom. Deze complexiteit verhoogt het risico op fouten in het eigen bijdrage proces, waardoor ook het risico groter wordt dat cliënten foutieve beschikkingen en/of facturen ontvangen. In deze gevallen zullen veel cliënten waarschijnlijk bellen naar de gemeente of het CAK, en/of in bezwaar gaan.

Indien er toch iets verkeerd is gegaan bij het opleggen van de eigen bijdrage of het bepalen van de hoogte van de eigen bijdrage, dan heeft het CAK mogelijkheden om maatwerk toe te passen. In het geval de initiële eigen bijdrage niet tijdig is opgelegd, heeft het CAK de mogelijkheid om de oplegging te beperken tot maximaal een maand of om te besluiten dat de bijdrage in zijn geheel niet verschuldigd is indien het gaat om een ernstige tekortkoming of vertraging in de gegevensuitwisseling of verwerking daarvan die noodzakelijk is voor het vaststellen van de bijdrage, die tekortkoming of vertraging niet aan de cliënt te wijten is én zich bijzondere of verzwarende omstandigheden voordoen voor de cliënt.

Bovenstaande geldt ook voor een naheffing als gevolg van een herziening van de eigen bijdrage. De termijn kan verkort worden van 36 maanden tot 12 maanden in geval van een ernstige tekortkoming of vertraging in de gegevensuitwisseling of verwerking daarvan die noodzakelijk is voor het herzien van de bijdrage én die tekortkoming of vertraging niet aan de cliënt te wijten is. Nog minder maanden of niet verschuldigd verklaren kan als er daarnaast bijzondere of verzwarende omstandigheden voordoen voor de cliënt.

De gemeente heeft daarnaast ook de mogelijkheid om cliënten in specifieke situaties vrij te stellen van de eigen bijdrage. Zo kan de gemeente minimabeleid hanteren, waardoor alle cliënten met een inkomen onder de door de gemeente vastgestelde inkomensgrens geen eigen bijdrage hoeven te betalen. Ook kan een gemeente een individuele cliënt vrijstellen van de eigen bijdrage, bijvoorbeeld als er sprake is van onvoldoende betalingscapaciteit.

Er zijn dus in de huidige Wmo 2015 en het UB Wmo 2015 al verschillende mogelijkheden om maatwerk te bieden aan kwetsbare burgers, wat positief is voor de mentale belasting van burgers. Voor verdere uitkomsten van de doenvermogenstoets die in het kader van de invoering van de passende bijdrage voor de huishoudelijke hulp is ingevoerd, wordt verwezen naar paragraaf 7.1 van de memorie van toelichting bij het Wetsvoorstel passende bijdrage voor huishoudelijke hulp.

10.4 Uitvoeringstoetsen

[Deze paragraaf wordt nog ingevuld op basis van de uitvoeringstoetsen van VNG en CAK.]

10.5 Uitvoeringstoets Decentrale Overheden

[Deze paragraaf wordt nog ingevuld op basis van de uitvoeringstoets decentrale overheden.]

10.6 Internetconsultatie

[Deze paragraaf wordt nog ingevuld op basis van de uitkomsten van de internetconsultatie.]

11. Overgangsrecht en inwerkingtreding

Dit besluit zal op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in werking treden. De beoogde inwerkingtredingsdatum van onderhavig besluit is 1 januari 2025, tegelijkertijd met de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp. Voor de invoering van de eigen bijdragesystematiek voor de huishoudelijke hulp wordt rekening gehouden met een implementatietermijn van 1 jaar, om welke reden wordt nagestreefd dit besluit 1 januari 2024 te publiceren. Het is de bedoeling dat alle cliënten met huishoudelijke hulp per 1 januari 2025 de nieuwe eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp zullen betalen. Van overgangsrecht zal geen sprake zijn.

Artikelsgewijs

Artikel I (Wijziging UB Wmo 2015)

Onderdeel A

Dit onderdeel breidt de titel van hoofdstuk 3 uit door ook algemene voorzieningen met een duurzame hulpverleningsrelatie die als zodanig ingevolge artikel 2.1.4, derde lid, van de wet bij verordening zijn aangewezen toe te voegen. De bijdrage in de kosten van die voorzieningen is ook geregeld in hoofdstuk 3.

Onderdeel B

Het eerste lid ziet op een tweetal technische wijzigingen van artikel 3.1⁶ van het UB Wmo 2015, die het gevolg zijn van het met de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp vervallen van de artikelen 8.3 en 8.4 van de Wmo 2015. Het in die artikelen opgenomen overgangsrecht is inmiddels immers uitgewerkt. Artikel 3.1, eerste en derde lid, van het UB Wmo 2015 kende nog verwijzingen naar artikel 8.4 van de wet. Deze verwijzingen kunnen vervallen met het vervallen van artikel 8.4 van de wet. Voor het overige blijven deze leden ongewijzigd.

In het tweede lid wordt geregeld dat indien de nieuw in hoofdstuk 3 op te nemen paragraaf 5 van toepassing is, paragraaf 2 niet geldt voor bijdragen voor aangewezen algemene voorzieningen, bedoeld in artikel 2.1.4, derde lid, Wmo 2015, maatwerkvoorzieningen en persoonsgebonden budgetten. Paragraaf 5 is van toepassing op bijdragen voor een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget waarvan het schoonhouden van de woning van de cliënt onderdeel uitmaakt. Dit valt dus niet langer onder het in paragraaf 2 van hoofdstuk 3 opgenomen abonnementstarief, maar kent voortaan een in paragraaf 5 opgenomen eigen systematiek. Naast paragraaf 5 geldt voor ingevolge artikel 2.1.4, derde lid, Wmo 2015 aangewezen voorzieningen, maatwerkvoorzieningen en persoonlijke budgetten

⁶ Toelichting: Er is uitgegaan van de tekst van artikel 3.1 zoals die na inwerkingtreding van het Besluit rendementsgrondslag per 1 januari 2023 komt te luiden.

waarvan het schoonhouden van de woning van de cliënt onderdeel uitmaakt, overigens uiteraard ook paragraaf 1 van hoofdstuk 3, waarin de algemene bepalingen voor bijdragen zijn opgenomen.

Het derde lid betreft een technische wijziging, die verband houdt met het ingevolge de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp vervallen van artikel 8.4 van de wet. De in het derde lid van artikel 3.1 van het UB Wmo 2015 opgenomen verwijzing naar dat artikel kan vervallen.

Ingevolge het vierde lid wordt een nieuw lid 5 toegevoegd aan artikel 3.1 van het UB Wmo 2015, waarbij het oude lid 5 is vernummerd naar lid 6. Het nieuw in te voegen lid 5 bepaalt dat de nieuw toegevoegde paragraaf 5 van toepassing is op de bijdrage voor huishoudelijke hulp. Net als in voornoemde Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp wordt hier de term 'huishoudelijke hulp' gehanteerd. Het begrip 'huishoudelijke hulp' is daar gedefinieerd als een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget waarvan het schoonhouden van de woning van cliënt onderdeel uitmaakt. Op iedere voorziening waarvan het schoonhouden van de woning van de cliënt deel uitmaakt zijn daarmee de regels van paragraaf 5 van toepassing. Zie voor een nadere toelichting op dit begrip artikel I, onderdeel A, van de artikelsgewijze toelichting op de voornoemde Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp.

Tot slot wordt in het vijfde lid van dit onderdeel geregeld dat in het zesde lid (nieuw) de verwijzing naar artikel 2.1.4, vierde lid, Wmo 2015 vervalt. Op grond van de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp vervalt dat lid. De inhoud van dat lid is overgeheveld naar artikel 2.1.4a, vijfde lid, Wmo 2015 zodat de reeds bestaande verwijzing naar artikel 2.1.4a, vijfde lid, Wmo 2015 volstaat. Dit heeft geen inhoudelijke wijziging tot gevolg.

Onderdeel C

In dit onderdeel wordt artikel 3.2, derde lid, UB Wmo 2015 uitgebreid. Dat artikel heeft betrekking op gevallen waarin niet het vermogen over het peiljaar, maar het vermogen over het lopende jaar wordt gehanteerd voor het vaststellen van het bijdrageplichtig inkomen. Het toevoegen van artikel 3.9, tweede lid, aan dat artikel betreft het herstel van een omissie. Het toevoegen van de artikelen 3.22, tweede lid, en artikel 3.23, tweede lid, houdt verband met de vaststelling van het bijdrageplichtig inkomen voor het vaststellen van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp, zoals is geregeld in de met dit besluit nieuw toegevoegde paragraaf 5.

Onderdeel D

In het eerste lid van dit onderdeel worden de onderdelen a en b van het eerste lid van artikel 3.3 UB Wmo 2015 uitgebreid met een verwijzing naar het nieuw op te nemen vijfde lid van artikel 3.1 UB Wmo 2015. Daarmee worden de regels rond het betalen van de eigen bijdrage zoals die gelden voor het abonnementstarief ook van toepassing op de huishoudelijke hulp.

In het tweede lid van dit onderdeel wordt het vierde lid van artikel 3.3 UB Wmo 2015 gewijzigd. Allereerst wordt in de aanhef de verwijzing naar artikel 3.1, vijfde lid (nieuw)

toegevoegd, alsmede een verwijzing naar artikel 3.22, tweede of vierde lid, zoals dat in de nieuwe paragraaf 5 is opgenomen. Hiermee geldt ook voor de bijdrage huishoudelijke hulp, net zoals bij het abonnementstarief, dat indien sprake is van peiljaarverlegging, gebruik wordt gemaakt van de gegevens zoals die zijn beschreven in de onderdelen a en b van artikel 3.3, vierde lid, UB Wmo 2015.

Ten tweede wordt in het tweede lid van dit onderdeel een omissie hersteld. In artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, was abusievelijk verwezen naar artikel 2.1.4a, derde lid. Algemene voorzieningen worden echter aangewezen krachtens artikel 2.1.4, derde lid.

Onderdeel E

Door in artikel 3.5, eerste lid, UB Wmo 2015 een verwijzing toe te voegen naar het ingevolge dit besluit nieuw ingevoegde artikel 3.1, vijfde lid, zal dat lid niet alleen gelden voor het abonnementstarief, maar tevens voor de huishoudelijke hulp. Dat betekent dat de bijdrage door het CAK zo spoedig mogelijk wordt vastgesteld nadat de voor de berekening van de bijdrage benodigde gegevens door het CAK van het college zijn ontvangen.

Ook artikel 3.5, vierde lid, UB Wmo 2015, dat een verwijzing bevat naar artikel 3.5, eerste lid, UB Wmo 2015, gaat gelden voor de huishoudelijke hulp. Dat betekent dat, net als voor het abonnementstarief, ook voor huishoudelijke hulp zal gelden dat bijdragen voor het eerst verschuldigd zijn met ingang van de maand volgend op ingangsdatum van de voorziening. Dus als de ingangsdatum van de huishoudelijke hulp 15 maart is, dan is de bijdrage daarvoor voor het eerst in april verschuldigd. Als de verstrekking plaatsvindt per de eerste van een maand, dan is de bijdrage al wel verschuldigd per diezelfde kalendermaand. De bijdrage kan met maximaal twaalf maanden terugwerkende kracht verschuldigd zijn, te rekenen vanaf het moment van verzending van het besluit waarmee de bijdrage is vastgesteld. Tot slot wordt opgemerkt dat ook het zevende lid van artikel 3.5 UB Wmo 2015 van toepassing is op de bijdrage huishoudelijke hulp. Immers, zoals hiervoor is gezegd geldt het vierde lid van artikel 3.5 van het UB Wmo 2015 ook voor de bijdrage huishoudelijke hulp. Op grond van het zevende lid kan worden afgeweken van onder andere het vierde lid, in de zin dat de termijn waarover de bijdrage verschuldigd is kan worden ingekort of kan worden besloten dat de bijdrage niet verschuldigd is in een aantal in artikel 3.5, zevende lid, UB Wmo 2015 benoemde omstandigheden.

Onderdeel F

Artikel 3.7 vormt de grondslag voor de indexatie van de diverse bedragen genoemd in hoofdstuk 3 van het UB Wmo 2015. Aan de opsomming in het eerste lid wordt de voor de huishoudelijke hulp relevante bedragen toegevoegd.

Het gaat dan om de maximale eigen bijdrage huishoudelijke hulp zoals geregeld in het nieuw in te voegen artikel 3.21, tweede lid, van het UB Wmo 2015. Voorts gaat het om de bedragen die relevant zijn voor de vraag of peiljaarverlegging mogelijk is, zoals geregeld in het nieuw in te voegen 3.22, tweede en vierde lid, van het UB Wmo 2015. Met deze toevoegingen worden deze bedragen jaarlijks bij ministeriele regeling geïndexeerd aan de hand van de CPI, net zoals het geval is bij de overige gevallen

waarin peiljaarverlegging mogelijk is alsmede voor de hoogte van de eigen bijdragen voor de maatwerkvoorziening beschermd wonen.

Voor de hoogte van de minimale eigen bijdrage wordt, ingevolge het nieuw in te voegen artikel 3.21, eerste lid, aangesloten bij het abonnementstarief, zoals is geregeld in artikel 2.1.4a, vierde lid, van de wet. Met de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp wordt de systematiek voor het indexeren van dit bedrag gewijzigd. Met die wet is een grondslag gecreëerd op grond waarvan het abonnementstarief op bij algemene maatregel van bestuur voorgeschreven wijze kan worden geïndexeerd. Aan die wijziging wordt in dit besluit invulling gegeven door een nieuw vierde lid toe te voegen aan artikel 3.7 van het UB Wmo 2015. Daarin wordt geregeld dat het bedrag, genoemd in artikel 2.1.4a, vierde lid, van de wet, jaarlijks wordt gewijzigd aan de hand van de CPI. Met deze wijziging wordt, in samenhang met artikel 2.1.4b, vierde lid, van de wet, geregeld dat het abonnementstarief net als de andere eigen bijdragen jaarlijks bij ministeriele regeling wordt geïndexeerd aan de hand van de CPI. Het kabinet acht het namelijk gewenst dat in de wijze van indexatie is voorzien in eenzelfde flexibiliteit als voor de indexatie van de overige eigen bijdragen in het kader van Wmo 2015 en de Wlz.

Het eerste lid van onderdeel F regelt tot slot dat de verouderde term 'prijsindex voor de gezinsconsumptie' wordt vervangen door de thans gehanteerde term 'consumentenprijsindex'.

In het tweede lid van onderdeel F wordt geregeld dat de bedragen die worden genoemd in het nieuw op te nemen artikel 3.21, eerste lid, onderdeel a, onder 1° en 2°, en onderdeel b, UB Wmo 2015, jaarlijks bij ministeriele regeling worden vastgesteld. Het betreft dan de bedragen die overeenkomen met 185% van het sociaal minimum, hetwelk bepaalt of een cliënt een bijdrage van huishoudelijke hulp ter hoogte van abonnementstarief verschuldigd is, of een hoger bedrag, afhankelijk van de hoogte van het inkomen. In de toelichting onder het nieuw op te nemen artikel 3.21 UB Wmo 2015 zal hier nader op worden ingegaan, net als in het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Onderdeel G

Onderdeel G regelt dat in artikel 3.8, tweede lid, UB Wmo 2015 de verwijzing naar artikel 2.1.4, vierde lid, onderdeel b, vervalt. Dit heeft te maken met het feit dat op grond van de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp dat lid vervalt en de inhoud wordt overgeheveld naar artikel 2.1.4a, vijfde lid, Wmo 2015. De reeds bestaande verwijzing naar artikel 2.1.4a, vijfde lid, Wmo 2015 volstaat. Dit heeft geen inhoudelijke wijziging tot gevolg.

Onderdeel H

In de artikelen 3.10, eerste lid en 3.10a UB Wmo 2015 vervallen de verwijzingen naar het bedrag bedoeld in artikel 2.1.4, vierde lid, Wmo 2015. Op grond van de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp vervalt immers de verwijzing naar het abonnementstarief in dat lid. De toepasselijkheid van het abonnementstarief wordt voor de krachtens artikel 2.1.4, derde lid, Wmo 2015 aangewezen voorzieningen op grond van die wet enkel nog geregeld in artikel 2.1.4a, vierde lid, Wmo 2015. De reeds

bestaande verwijzing naar artikel 2.1.4a, vierde lid, Wmo 2015 volstaat daarom. Dit heeft geen inhoudelijke wijziging tot gevolg.

Onderdeel I

In artikel 3.10b is de kostprijsbewaking geregeld voor hulpmiddelen en woningaanpassingen. Op grond van dit artikel ziet het college toe op het niet overschrijden van de kostprijs, maar kan het college het CAK vragen daar op toe te zien. Daartoe bevat artikel 3.10b verschillende regels, waaronder hoe wordt omgegaan met kostprijsbewaking in het geval om verschillende redenen geen eigen bijdrage verschuldigd is of bij samenloop van meerdere voorzieningen. Om duidelijker tot uitdrukking te brengen dat deze regels ook van toepassing zijn op gemeenten, indien zij in een voorkomend geval de kostprijsbewaking niet hebben neergelegd bij het CAK, worden in het derde en vierde lid van artikel 3.10b de verwijzingen naar het CAK geschrapt. Dit wordt geregeld in het eerste en tweede lid van onderdeel I.

In het derde lid van onderdeel I wordt een nieuw vijfde lid ingevoegd. Daartoe worden de bestaande leden vijf en zes vernummerd naar leden zes respectievelijk zeven. Het nieuwe vijfde lid bevat regels voor het geval sprake is van samenloop tussen de eigen bijdrage die verschuldigd is omdat men vanuit de Wmo 2015 ondersteuning heeft ontvangen in de vorm van een woningaanpassing of hulpmiddel (waarvoor men een eigen bijdrage ter hoogte van het abonnementstarief verschuldigd is) en de eigen bijdrage huishoudelijke hulp. Bepaald is dat voor het bewaken van de kostprijs van de woningaanpassing of het hulpmiddel, het abonnementstarief in mindering wordt gebracht op de kostprijs. Omdat in het geval van een dergelijke samenloop ingevolge artikel 3.26, eerste lid, men alleen de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp verschuldigd is, is opgenomen dat ten behoeve van de kostprijsbewaking het abonnementstarief in aanmerking wordt genomen en dus niet de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp.

Onderdeel J

Met onderdeel J wordt voor de eigen bijdrage huishoudelijke hulp een paragraaf 5 aan hoofdstuk 3 van het UB Wmo 2015 toegevoegd, die betrekking heeft op regels voor de hoogte van de eigen bijdrage, de wijze waarop het inkomen en het vermogen bij de vaststelling van de hoogte van de bijdrage worden betrokken, gevallen waarin de bijdrage niet is verschuldigd en de samenloop met andere bijdragen.

Naast deze paragraaf geldt ten aanzien van de bijdrage voor huishoudelijke hulp ook het bepaalde in paragraaf 1 van hoofdstuk 3 van het UB Wmo 2015. De artikelen 3.1. tot en met 3.7 uit die paragraaf gelden als algemene bepalingen ten aanzien van de overige paragrafen in hoofdstuk 3, en daarmee ook paragraaf 5 over de bijdrage huishoudelijke hulp.

Artikel 3.21

In artikel 3.21 worden regels gesteld omtrent de hoogte van de bijdrage huishoudelijke hulp.

Eerste lid

In het eerste lid wordt voorgeschreven hoe de hoogte van de eigen bijdrage huishoudelijke hulp wordt berekend. De eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp bedraagt in ieder geval het bedrag ter hoogte van het abonnementstarief, zoals dat is vastgelegd in artikel 2.1.4a, vierde lid, Wmo 2015. Indien het bijdrageplichtig inkomen boven een in het eerste lid vastgestelde inkomensgrens uitkomt, wordt de eigen bijdrage lineair verhoogd, waarbij ingevolge het tweede lid een maximum geldt.

Voor de ongehuwde client geldt dat, indien zijn bijdrageplichtig inkomen:

- a. hoger is dan een bedrag van € 28.760 en hij de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt, de minimale eigen bijdrage ter hoogte van het abonnementstarief wordt vermeerderd met een twaalfde deel van 8% van het verschil tussen het bijdrageplichtig inkomen en € 28.760;
- b. hoger is dan een bedrag van € 28.709 en hij de pensioengerechtigde leeftijd wel heeft bereikt, de minimale eigen bijdrage ter hoogte van het abonnementstarief wordt vermeerderd met een twaalfde deel van 8% van het verschil tussen het bijdrageplichtig inkomen en € 28.709.

Voor de gehuwde client of gehuwde cliënten tezamen die beiden de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, geldt eveneens dat zij tenminste een eigen bijdrage ter hoogte van het abonnementstarief verschuldigd zijn, die wordt verhoogd indien het bijdrageplichtig inkomen meer bedraagt dan € 39.528. De verhoging bedraagt dan een twaalfde deel van 8% van het verschil tussen het gezamenlijke bijdrageplichtig inkomen en € 39.528.

Voor de gehuwde client of gehuwde cliënten tezamen waarvan een van beiden of beiden de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt, geldt dat zij op grond van dit besluit, net als voor de overige eigen bijdragen, zijn vrijgesteld van de eigen bijdrage huishoudelijke hulp. Verwezen wordt naar artikel 3.26, tweede lid, waarin de vrijstelling die op grond van artikel 3.8, derde lid, onderdeel f, UB Wmo 2015 geldt voor niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens ook van toepassing is verklaard op de eigen bijdrage huishoudelijke hulp. Daarom is deze categorie huishoudens niet opgenomen in het eerste lid van artikel 3.21.

De vaststelling van het bijdrageplichtig inkomen geschiedt volgens de regels die zijn beschreven in artikel 3.22.

Tweede lid

Het tweede lid schrijft voor dat de eigen bijdrage huishoudelijke hulp niet meer bedraagt dan € 255 per maand.

Artikel 3.22

In artikel 3.22 wordt voorgeschreven op welke wijze het bijdrageplichtig inkomen wordt vastgesteld. Hiervoor is aangesloten bij de wijze van berekening van het bijdrageplichtig inkomen zoals dat is beschreven in artikel 3.9 en artikel 3.14 van het UB Wmo 2015.

Het eerste lid regelt dat voor de berekening van de bijdrage huishoudelijke hulp het bijdrageplichtig inkomen bestaat uit het inkomen over het peiljaar (tweede kalenderjaar voorafgaande aan het kalenderjaar waarvoor een bijdrage wordt vastgesteld) van de ongehuwde cliënt of de gehuwde cliënten samen, vermeerderd met de vermogensinkomensbijtelling.

De vermogensinkomensbijtelling is geregeld in artikel 3.2a, vierde lid, UB Wmo 2015 en bedraagt 4% van het vermogen van de ongehuwde cliënt, dan wel de opgetelde vermogens van de gehuwde cliënten. Wat onder vermogen wordt verstaan, is geregeld in artikel 3.2 UB Wmo 2015.

Op grond van het tweede, derde en vierde lid van artikel 3.22 geldt voor cliënten de mogelijkheid om verlegging van het peiljaar aan te vragen. De cliënt kan peiljaarverlegging aanvragen indien te verwachten is dat zijn bijdrageplichtig inkomen in het kalenderjaar aanzienlijk lager is dan tijdens het reguliere peiljaar. Het gaat hier om een voorlopige vaststelling. De aanvraag wordt gedaan uiterlijk vier maanden na afloop van het kalenderjaar waarop de aanvraag betrekking heeft of uiterlijk vier maanden na de datum waarop de bijdrage huishoudelijke hulp wordt vastgesteld. De definitieve vaststelling van het bijdrageplichtig inkomen geschiedt aan de hand van het nadien beschikbare belastbare inkomen.

Ingevolge het bepaalde in het vijfde lid wordt inkomen dat ofwel in het buitenland wordt belast, of dat ingevolge bepalingen van internationaal recht van belastingheffing is vrijgesteld voor het berekenen van het bijdrageplichtig inkomen mede in aanmerking genomen als ware het in Nederland aan belastingheffing onderworpen.

Artikel 3.23

Artikel 3.23 komt overeen met hetgeen is bepaald in artikel 3.15 UB Wmo 2015. Het regelt een uitzondering op het vaststellen van het bijdrageplichtig inkomen voor cliënten die voor het eerst inkomen gaan genieten. Het peiljaar (t-2) kan in dat geval niet worden gehanteerd. In plaats daarvan wordt voor het jaar waarin voor het eerst inkomen wordt genoten gekeken naar het te verwachten inkomen en vermogen in dat kalenderjaar. Voor het volgende jaar, wordt uitgegaan van de in dat kalenderjaar verwachte inkomsten en vermogen. In het jaar wat daar dan weer op volgt (het tweede jaar volgend op het jaar waarop een cliënt voor het eerst inkomen verdient) wordt uitgegaan van de inkomsten van het voorgaande jaar (het eerste jaar dat volgend op het jaar waarop een cliënt voor het eerst inkomsten verdient). Daarna kan voor de cliënt het bijdrageplichtig inkomen op grond van artikel 3.22 worden vastgesteld.

Artikel 3.24

Dit artikel komt overeen met hetgeen is bepaald in artikel 3.17 van het UB Wmo 2015. Ten behoeve van de leesbaarheid is dit artikel overgenomen in de bepalingen die betrekking hebben op de eigen bijdrage huishoudelijke hulp. Met het eerste lid wordt geregeld, dat indien geen gegevens inzake het inkomen of vermogen bekend zijn, de eigen bijdrage wordt vastgesteld op de hoogte van het bedrag, genoemd in artikel 2.1.4a, vierde lid, Wmo 2015, zijnde het abonnementstarief. Met het tweede lid geldt

ook voor de eigen bijdrage huishoudelijke hulp dat deze indien deze in bepaalde gevallen te hoog of te laag is vastgesteld kan worden herzien.

Artikel 3.25

De bijdrage huishoudelijke hulp wordt op grond van artikel 3.25 jaarlijks herzien. Dit artikel komt overeen met artikel 3.18 UB Wmo 2015, dat van toepassing is op de eigen bijdragen beschermd wonen en is ten behoeve van de leesbaarheid opgenomen in paragraaf 5 van hoofdstuk 3. Indien de cliënt huishoudelijke hulp ontvangt, waarvoor hij een bijdrage verschuldigd is, en er nog geen nieuwe inkomens- of belastinggegevens bekend zijn voor de berekening van de bijdrage voor het daarop volgende jaar, factureert het CAK als voorlopige bijdrage de oude bijdrage door.

Artikel 3.26

Eerste lid

Dit lid regelt dat het abonnementstarief door een cliënt niet is verschuldigd indien die cliënt tevens een bijdrage is verschuldigd voor huishoudelijke hulp. De bijdrage voor huishoudelijke hulp is dus voorliggend op het abonnementstarief.

Tweede lid

Met het tweede lid wordt een aantal uitzonderingssituaties voor de verschuldigdheid van het abonnementstarief van overeenkomstige toepassing verklaard op de bijdrage voor huishoudelijke hulp. In de hieronder opgesomde situaties zal ook de bijdrage voor huishoudelijke hulp niet verschuldigd zijn:

- indien de cliënt of zijn echtgenoot al een bijdrage is verschuldigd in de kosten voor Wlz-zorg op grond van de artikelen 3.3.2.1 of 3.3.2.2. van het Besluit langdurige zorg of wanneer door hen een bijdrage is verschuldigd voor beschermd wonen (artikel 3.8, derde lid, onderdeel a). Dit om stapeling van zorgkosten te voorkomen;
- indien de cliënt of zijn echtgenoot twee of meer aaneengesloten nachten in opvang verblijft (artikel 3.8, derde lid, onderdeel b);
- indien het college van mening is dat de verschuldigdheid van de bijdrage huishoudelijk hulp tot mishandeling, verwaarlozing of ernstige schade voor opvoeding en ontwikkeling van een minderjarige zou kunnen leiden. Hiertoe besluit het college niet eerder dan na advies van een instelling voor algemeen maatschappelijk werk, de Raad voor de Kinderbescherming of Veilig Thuis (artikel 3.8, derde lid, onderdeel c);
- voor een cliënt die de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt (artikel 3.8, derde lid, onderdeel e);
- door de gehuwde cliënt of de gehuwde cliënt tezamen, waarvan ten minste een van beiden de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt (artikel 3.8, derde lid, onderdeel f);
- indien het college van oordeel is dat er bij cliënt onvoldoende betalingscapaciteit aanwezig is voor het voldoen van de bijdrage huishoudelijke hulp. *Het dient dan te gaan om bijzondere omstandigheden* (artikel 3.8, derde lid, onderdeel g); of

- indien het college van oordeel is dat de verschuldigdheid van de bijdrage huishoudelijke hulp nadelige gevolgen heeft voor de zelfredzaamheid of participatie van de cliënt (artikel 3.8, derde lid, onderdeel h).

Voorts worden het vierde en zevende lid van artikel 3.8 van overeenkomstige toepassing verklaard op de eigen bijdrage huishoudelijke hulp.

Artikel 3.27

Artikel 3.8, tweede lid, UB Wmo 2015 is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de bijdrage voor huishoudelijke hulp. Daarmee wordt gemeenten, net als ten aanzien van het abonnementstarief, de ruimte geboden om ten aanzien van de bijdrage huishoudelijke hulp minimabeleid te voeren. Het bijdrageplichtig inkomen wordt dan berekend conform artikel 3.22.

Artikel 3.28

De tekst van artikel 3.28 komt overeen met hetgeen is bepaald in artikel 3.10a UB Wmo 2015. Met dit artikel is expliciet geregeld dat ook over een gedeelte van de maand de bijdrage huishoudelijke hulp gelijk is aan het volledige bedrag, zoals dat wordt berekend op grond van artikel 3.21.

ARTIKEL II (Inwerkingtreding)

Dit besluit zal in werking treden bij Koninklijk Besluit. De datum van inwerkingtreding zal gelijk zijn aan de datum waarop de Wet passende bijdrage huishoudelijke hulp in werking treedt. Verwezen wordt naar paragraaf 11 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

M. van Ooijen